

Urząd Marszałkowski
Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Józefa Polus urodziła się 20 stycznia 1922 roku w niemieckim Bottrop w dzielnicy Eigen, gdzie w poszukiwaniu pracy osiedlili się tymczasowo jej rodzice. Ojciec przez blisko 3 lata trudnił się górnictwem, gdyż w tamtejszej kopalni Rheinbaben wydobywano węgiel kamienny. Po zebraniu środków rodzina powróciła do Polski, osiedlając się na niewielkim gospodarstwie w okolicach Wąbrzeźna (powiat wąbrzeski), a później w Gajewie (powiat golubsko-dobrzyński). Pani Józefa była siódmym z kolei dzieckiem, miała dziewięcioro rodzeństwa.

Pracę na rodzinnym gospodarstwie rolnym przerwała zsyłka pani Józefy na przymusowe prace do Niemiec jako gospodyni domowa w 1941 roku. Kiedy wydawało się, że wojna zmierza ku końcowi i wkrótce pani Józefa będzie mogła powrócić do domu, niespodziewanie na około miesiąc

trafiła do obozu koncentracyjnego Stuthoff. Niewyobrażalnie nieludzkie warunki odzwierciedla to, że w tak krótkim czasie pani Józefa schudła aż o połowę swojej masy ciała, ważąc zaledwie 40 kilogramów gdy opuszczała obóz.

Po powrocie pani Józefa poślubiła Henryka, który początkowo był listonoszem, a później pracował jako portier. Wspólnie prowadzili także gospodarstwo, osiedlili się w Wielkim Rychnowie (powiat golubsko-dobrzyński). Kiedy pan Henryk przeszedł na emeryturę, pani Józefa zajęła jego stanowisko na portierni. Pracowała tam przez 15 lat. Małżeństwo wychowało troje dzieci, dwie córki i syna.

Pani Józefa doczekała dwojga wnucząt, obecnie mieszka w wraz z synem i synową w Wielkim Rychnowie. W wolnych chwilach lubi rozwiązywać krzyżówki.

Beata Krzemińska
rzecznik prasowa Urzędu Marszałkowskiego
Styczeń 2022 r.